

криміналістика, судова експертиза, оперативно-розшукова діяльність; Дніпропетр. Держ. ун-т внутр. справ. Дніпропетровськ, 2012. 276 с.

5. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: наказ МВС України від 07.07.2017 № 575.

6. Богуславський М.Г. Організація і тактика оперативної розробки організованих злочинних груп корисливо-насильницького спрямування (за матеріалами підрозділів ГУБОЗ МВС України) : дис. ... кандидата юрид. наук : 21. 07. 04. Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Дніпропетровськ, 2007. 237 с.

7. Єфімов В.В., Дараган В. В., Часова Т.О. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів Національної поліції під час протидії злочинам у сфері державних закупівель : монограф. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 205 с.

8. Федорчук Ю.В. Оперативно-розшукова протидія злочинам, пов'язаним з розкраданням бюджетних коштів під час проведення закупівель медичного обладнання та ліків: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків: ХНУВС, 2018. 250 с.

9. Горбаньов І.М. Особливості методики розслідування кримінальних правопорушень у сфері інтелектуальної власності : навчальний посібник з інтерактивними елементами. Одеса : ОДУВС, 2016. 218 с.

10. Дараган В.В., Недов Р.С. Організація і тактика виявлення та розслідування злочинів, пов'язаних з порушенням прав інтелектуальної власності з використанням мережі Інтернет. монограф. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 164 с.

11. Єфімов В.В., Дараган В.В. Протидія оперативними підрозділами ОВС привласненню та розтраті державних коштів при проведенні державних закупівель на підприємствах залізничного транспорту : монограф. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2013. 180 с.

Шурганов М.С.,

здобувач вищої освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Копилов Е.В.,

викладач кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАЛУЧЕННЯ ІНШИХ УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ДО ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПК України) в межах діючого законодавства містить принципово нові положення. Так, в теорії кримінального процесу наголошується, що введення до системи досудового розслідування інституту негласних слідчих (розшукових) дій

(далі – НС(Р)Д) є надзвичайно прогресивним кроком законодавця, спрямованим на її удосконалення. Питання щодо порядку проведення НС(Р)Д та використання в процесі доказування їх результатів є наразі актуальними [1, ст. 35].

КПК України регламентував можливість проведення негласних слідчих (розшукових) дій, які є складовою частиною системи всіх слідчих (розшукових) дій, застосовуваних під час досудового розслідування в Україні. Мета проведення негласних слідчих (розшукових) дій – встановлення відомостей про обставини кримінального правопорушення, а також про особу, що його скоїла, якщо отримати таку інформацію неможливо іншим чином. З метою отримання максимальних позитивних результатів від їх проведення та унеможливлення визнання отриманих доказів недопустимими, законодавець не безпідставно у ч. 6 ст. 246 КПК України передбачив можливість за рішенням слідчого чи прокурора до участі у них залучати інших осіб. Разом з тим, положення кримінального процесуального законодавства не надають належного тлумачення терміну «інші особи» [2].

На думку багатьох вчених такими особами є ті, що безпосередньо сприяють органам досудового розслідування у проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. Якісна оцінка положень глави 21 КПК України та практичних аспектів її застосування вказує на те, що в якості інших осіб можуть залучатися: а) співробітники оперативних підрозділів; б) поняті; в) спеціалісти; г) перекладачі; г) особи, залучені до конфіденційного співробітництва; д) особи, які відповідно до закону є виконавцями спеціального завдання щодо розкриття кримінально-протиправної діяльності організованого злочинного угруповання або злочинної організації. У аспекті розгляду даного питання окрему увагу слід акцентувати з приводу того, що КПК України з вищевказаних осіб до учасників кримінального провадження прямо відносить лише оперативні підрозділи (ст. 41 КПК України), перекладача (ст. 68 КПК України), спеціаліста (ст. 71, 72 КПК України). Слід вказати, що процесуальні права та обов'язки інших суб'єктів, які можуть залучатися до проведення негласних слідчих (розшукових) дій не передбачені чинним КПК України, що негативно впливає на діяльність правозастосовних органів, які залучають таких осіб. Разом з тим, п. 25 ч. 1 ст. 3 КПК України опосередковано до учасників кримінального провадження також відносить понятого, а його процесуальні обов'язки в деякій мірі можна розглянути через положення ч. 3 ст. 66 КПК України, відповідно до якого, понятий зобов'язаний на вимогу слідчого або прокурора не розголошувати відомості щодо проведеної за його участі відповідної процесуальної дії. Окреслений обов'язок також можна віднести і до інших учасників, які залучаються до проведення негласних слідчих (розшукових) дій [3].

Вважається невизначеним питання, пов'язане із балансом процесуальних повноважень учасників кримінального провадження, що можуть залучатися до проведення конкретної негласної слідчої (розшукової)

дії, та регламентації діяльності таких осіб при кримінальному провадженні в цілому й окремо в ході проведення тієї чи іншої негласної слідчої (розшукової) дії. Наприклад, відповідно до ч. 2 ст. 41 КПК України у ході проведення негласної слідчої (розшукової) дії оперативні співробітники користуються правами й обов'язками слідчого як суб'єкта кримінального провадження. У той же час, ст. 275 КПК України визначає тільки питання використання конфіденційного співробітництва у ході кримінального провадження. Тож, на осіб які залучаються до конфіденційного співробітництва повноваження слідчого не розповсюджуються, а специфіка діяльності повністю визначається відомчими нормативними актами [4].

Отже, можна зробити висновок, що українським законодавцем повинні бути внесені доповнення до КПК України у частині, яка регламентує процесуальний статус інших осіб, що можуть залучатися до проведення негласної слідчої (розшукової) дії. Відповідна кримінально-процесуальна невизначеність обумовлює існування низки проблем при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій під час кримінального провадження.

---

1. Копилов Е.В. Матеріали Всеукраїнської наук.- практи. конференції (м. Дніпро 22 грудня 2021р.) Дніпро: Дніпроп. Держ. ун-т внутр. Справ 2021 – с. 35-43.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012. № 4651-VI. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 23.10.2022).

3. Капліна О.В. Права та обов'язки інших осіб, які залучаються до проведення негласних слідчих (розшукових) дій. – 2018. URL: <http://www.pgr-journal.kiev.ua/archive/2018/7/31.pdf> (дата звернення: 23.10.2022).

4. Сергеева Д. Взаємодія слідчих та оперативних працівників при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. Право України. – 2018. – №. 8. – С. 107-122. URL: <https://rd.ua/storage/attachments/10923.pdf> (дата звернення: 23.10.2022).

Юхно О.О.,
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри кримінального
процесу, судової експертології та
домедичної підготовки
Харківського національного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ З УРАХУВАННЯМ ВОЄННОГО СТАНУ

Побудова в Україні правової держави, яка в якості необхідних умов свого існування передбачає захист прав, свобод та інтересів особи, визнання державою цінності інститутів громадянського суспільства, знаходить